

TAŞINMAZ TEREKEDE ATFIN KABULÜNE DAİR FRANSIZ İÇTİHADI

Prof. Dr. Nihal ULUOCAK*

Giriş

Fransız milletlerarası özel hukukunda, taşınmaz terekede atfin bir ve iki derceli olmak üzere, pozitif hukuk kuralı olarak kabulüne ilişkin Fransız Yargıtayı'nın bu son içtihadı, içerdiği hukukî ilişkinin özelliği nedeniyle doktrinde benimsenmiştir¹. Görüleceği gibi, olayda terekeye dahil taşınmazlar bizatihî “maddî” nitelikleri itibariyle değil, fakat “değerleri” ile nazara alınmış olmaları nedeniyle, mahkeme hukukunun (lex fori) yetkili kıldığı, malların bulunduğu yabancı ülkenin bu konudaki yasalar çatışması kuralının mahkemece nazara alınması, başka bir deyişle *atfin* uygulanması, Fransız içtihadının bu konudaki önceki kararlarının kesinleşmiş bir sonucunu ifade ettiği gene Fransız doktrininde kabul edilmiştir.

İstinaf ve Yargıtay Kararları

Olay: Fransa'da ikamet etmekte olan İtalyan vatandaşı Bay Arnaldo Ballestreto (B), İtalya'da taşınmaz malları bırakarak ölüyor. Sağ kalan eşi, Fransız mahkemesinde açtığı davada, (B)'nin ölümünden sonra satılmış olan taşınmazların *değerleri* nisbetinde, murisin kendisine bıraktığı mal vasiyetine dahil edilmesini talep ediyor.

---

* İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Devletler Özel Hukuku Ana Bilim Dalı Emekli Öğretim Üyesi.

¹ Revue Critique de DIP, (Rev.Crit), yıl 2000, sayı 3, sayfa 399-408.

Fransız İstinaf Mahkemesi, “*Tasarruf nisabının hesabında yabancı ülkedeki taşınmazların mahkemece nazara alınmayacağına, dolayısıyla ölümü müteakip satılmış olmaları nedeniyle satış değerinin Fransa’daki mirasa dahil edilemeyeceğine*” karar veriyor.

Yapılan itiraz üzerine, Fransız Yargıtayı şu gerekçe ile mahkemenin kararını bozuyor.

“*İstinaf bu yönde karar vermekle, Fransız yasalar çatışması kuralının uygulanmasında gerektiğinde re’sen, belirlenen İtalyan yasalar çatışması kuralının “atıfta” bulunduğu hukuku, olayda ölenin millî kanununu uygulamak ve bu sonuca ulaşmak için (B)’nin vatandaşlığını saptamak zorunluluğunda olmakla, kararını hukukî gerekçeden yoksun kılmıştır*².

I. Kararın Yorumu

Fransız Yargıtayı bu kararı ile kendi yasalar çatışması kuralının yetkili kıldığı taşınmazların bulunduğu ülke yasasının mirasın açıldığı yer olan Fransız yasasına olan atfın ilk defa bu kadar *açık* bir şekilde değerlendirmişdir.

Bidayet mahkemesinin bu konudaki seyrek kararları Yargıtay aşamasına ulaşamamış ve ihtilâf sadece milletlerarası yetki açısından değerlendirilerek , sonuçlandırılmıştır³.

Fransız Yargıtayı’ı da el koyduğu davalarda milletlerarası yetki konusuna ağırlık vererek ihtilâfı bu açıdan çözümlenmiştir; bu konuda *Le Van Chau* kararı örnek oluşturmaktadır; karara adını veren kişi (C), Endonezya kökenli bir Fransız vatandaşı olup, terekesi kısmen Saygon’da, kısmen de Fransa’da bulunan taşınmazlar içermektedir. Üç evlilik yapan (C), 1966 da üçüncü eşine Fransa’daki taşınmazların mülkiyetini de içermek üzere, tasarruf nisabının en büyük payını hibe etmiştir. Daha sonra (C)’nin ölümünü müteakip (1973), ilk iki evlilikten olan çocukları taksim talebinde bulunmuşlar, bunu yaparken de terekenin değerlendirilmesini yapmak üzere bir bilirkişi tayinini ve olaydaki taşınmazları içeren hibenin de tenkisini talep etmişlerdir.

² Mme G. Moussard c. Consorts Ballestreto, 21 Mart 2000 Sayılı Karar, Rev. Crit. 2000 , sayfa 400.

³ Rev.Crit. 1981 sayfa 289, Vandeville Kararı, not, Y. Lequette.

Mahkeme taksimi kabul ederek, Vietnam ve Fransa'daki malların değerlendirilmeleri için üç bilirkişi tayin etmiştir. Eşin sonuca itirazı üzerine, İstinaf mahkemesi, "Vietnam'daki taşınmazların miras yolu ile intikali konusunda, Fransız mahkemelerinin yetkili olmadığına, dolayısıyla bu malların değerlerinin mahfuz hisse ve tasarruf nisabının hesaplanmasında terekenin içeriğini oluşturan toplam yekünden tenkisinin gerektiğine" karar vermiştir. İhtilaf Fransız Yargıtay'ına intikal etmiş ve yüksek mahkeme ana hatları ile şu yönde ve içerikte bir karar vermiştir : "Fransa'da ve yabancı ülkede bulunan taşınmazları içeren bir terekenin hesaplanması, şüyuun izalesi ve taksimi hakkında , Fransız yargıcı mal varlığının tümü hakkında yetkilidir; yabancı ülkedeki yargıcın ihtilâfa el koymaktan kaçınması (ya da kendisini yetkisiz görmesi) durumunda, Fransız yargıcına daima başvurulabileceği gibi, ilgililerin o ülkede yetkili bir yabancı yargı, bulabilme imkânına sahip olup, olmadıklarının da araştırılması gerekmektedir; İstinafın bu hususlar araştırılmaksızın verdiği karar, bu nedenlerle gerekçeden yoksundur; ancak yabancı ülkedeki taşınmaz terekenin taksimi hakkında Fransız mahkemelerinin yetkili olmadığı göz önünde tutulduğunda, İstinafın yabancı yargıcın ihtilâfa el koymasının mümkün olup olmadığını araştırması gerekmediği cihetle, mahkemenin kararına yapılan itirazın" reddi gerekmektedir⁴.

Fransız Yargıtay'ı bu kararında yabancı ülkedeki taşınmaz tereke hakkında ihtilâfa el koyması talep edilen yabancı mahkemenin davaya bakmaktan kaçınması (ya da kendisini yetkisiz görmesi) durumunda Fransız mahkemelerinin ihtilâfa bakabilmesini sağlayacak "*tâli bir milletlerarası yetki*" (compétence internationale secondaire) gerekçesine başvurmuş⁵ ve İstinafın bu imkânın varlığını araştırması gereğini vurgulamıştır. Doktrin bu kararın, taşınmaz terekede *atıf* sorununa kısmî bir giriş başlattığını ifade etmiştir⁶. Fransız hukukundaki

4 Mme Le Van Chau et autres c. Consorts Le Van Chau, 7 Ocak 1982, Rev. Crit. 1983, sayfa 87-90.

5 Rev. Crit. 1983, sayfa 94; bu uygulama önceleri yabancılar hakkındaki kişi hallerine ilişkin davalarda Fransız yargıcının yetkisini sağlamakta idi. Yeni Fransız Usul Yasasının , mirasçılar arasında mirasın açılmasından taksimine kadar mirasçılarının her türlü taleplerinin Fransız mahkemelerinde görüleceğine dair hükmünün, milletlerarası miras ihtilâflarına da teşmil edileceği doktrinde savunulmuştur. ANCEL B. , Rev. Crit. 2000 sayfa 460.

6 Rev. Crit. (dn 4) sayfa 92.

statü nazariyesi uygulaması sonucu oluşan ve taşınmazların intikalinde ağırlığı hissedilen *ulusal egemenlik* kavramının, böylece 1983'lü yıllardan sonra yerini Fransız mahkemelerinin milletlerarası yetkisi kuralına terk ettiği görülmektedir.

Fransız içtihadını incelediğimiz bu yeni kararında, taşınmaz terekeye ilişkin bir ihtilâfta milletlerarası yetki ve yasalar çatışması kavramlarından hareketle, *atıf* yöntemi ile ihtilâfin çözümüne ulaşmak istenmiştir.

1. Fransız Hukukunda Atfin Kabulü

Atıf, bu hukuk sisteminde yarım yüzyıldan bu yana öngörülmüyordu. Nitekim meşhur "*Forgo Kararı*" ile, bu hukuk, kanunlar ihtilâfi sisteminde atfa yer vermiştir.

Bahis konusu olayda Fransa'ya beş yaşında gelip, orada altmış sekiz yaşında, bu ülkede gerçek anlamda (hukukî) ikametgâha sahip olmadan ölen, Bavyera'lı evlilik dışı bir çocuk olan *Forgo'nun* taşınır mallardan oluşan Bavyera'daki mirası, bu ülke hukukuna uygun olarak annesinin civar hısımları tarafından tevarüs edilmek istenmiştir. Fransız İstinaf mahkemesinin talebi kabul etmesine karşın, Fransız Emlâk İdaresi'nin itirazı üzerine, Fransız Yargıtay'ı Bavyera yasalar çatışması kurallarının *Forgo'nun* gerçek yerleşim yerinin Fransa'da bulunduğu verisinden hareketle, fiili ikametgâhın hukukî ikametgâha göndermesini (atfı) kabul etmiş ve o dönemde ancak ölenin kardeşlerinden oluşan civar hısımlarının tevarüs hakkı olduğunu beyan ederek, annenin civar hısımlarının mirasçılık talebini reddetmiş ve tereke Emlâk İdaresi'ne kalmıştır⁷. Daha sonraki bir kararında Fransız Yargıtay'ı gene taşınır mirasta, *De Marchi* kararıyla, ölenin milli yasasının ikametgâh yasasına *atfını* benimsemiş ve Yargıtay denetimine tâbi olmadığını kabul etmiştir⁸.

⁷ 24 Haziran 1878 tarihli karar, Grands Arrêts de la Jurisprudence française de DIP, ANCEL – LEQUETTE 1987, sayfa 35-36; BATIFFOL – LAGARDE, DIP, 1981, 7. Bası, Cilt 1, sayfa 352-353.

⁸ 7 Mart 1938 tarihli karar, Grands Arrêts, sayfa 108-110; Rev. Crit. 1938. sayfa 472 vd.

Taşınır mirasa ait bu kararların Fransız İçtihadında belirgin ilk *atıf* kararları olmalarına karşın yabancı ülkedeki taşınmazlarla ilgili miras ihtilâfında, atfın üçüncü bir devlet lehine işleyebileceğine ilişkin üzerinde duracağımız karar, içerdiği özel durumlar itibariyle kuşkusuz içtihadı ağırlığını koyan bir karardır.

Fransız Yargıtay'ı bir dereceli atfa yönelirken mirasın parçalanmasını önleme amacını gütmüştür; bu nedenle de bir Fransız vatandaşının yabancı ülkedeki taşınmazlara ilişkin terekesinin Fransız yasasının ve mahkemelerinin yetkisi dışında kalabileceğini kabul etmiştir⁹.

Fransız doktrinde ifade edildiği gibi mirasın "*dikey ilişkiler*" (*liaisons verticales*) olarak algılanması sonucu, mirasın açılmasından, mirasçılardan ve hak sahiplerinin saptanmasına kadar miras bırakan, mallarının başına yerleştirilerek, tek sistemle sonuca ulaşılacak amaçlanmış ve taşınmazlarda da mahkemenin yetkisi ile uygulanacak yasanın ilişkisi kaçınılmaz olarak değerlendirilmiştir¹⁰.

Fransız içtihadının bu son kararı ile *iki dereceli atıf*, hatta *bir pozitif hukuk kuralı* olarak benimsenirken, mirasın intikalinde "*yatay ilişkiler*" (*liaisons horizontales*), ölenin terekesinin pasifi ve aktifi ile, mamelekinin tümünü kapsamak üzere, göz önünde bulundurulmuştur. Hatta doktrinde ifade edildiği gibi yetkili mahkemenin ve de yasanın saptanmasında "*mütecenis*" (*homogéne*) bir sonuca ulaşılması hedeflenmiştir¹¹.

2. Tevarüsün Terekenin Değerlendirilerek İntikali ile Gerçekleşmesi

Karara konu olan olay'da, yukarıda açıkladığımız gibi, yabancı ülkedeki taşınmazlar, maddî nitelikleri ile değil, *değerleriyle* bahis konusu edilmişlerdir; nitekim dul eş miras açıldığında satılmış olan yabancı ülkedeki taşınmazlar hakkında mülkiyet iddiasında bulunmamış ancak *değerleri* itibariyle miras hissesine dahil edilmesini talep etmiş-

⁹ Yargıtay'ın 5 Temmuz 1934 tarihli kararı. Rev. Crit. 1934, sayfa 166 ve dn. NİBOYET; Rev. Crit, 1955 sayfa 698.

¹⁰ BATIFFOL - L., DİP, 1971, 5.Bası, Cilt 2, sayfa 307 vd.

¹¹ Rev. Crit., 2000, sayfa 403, ANCEL B.

tir. Denebilir ki, intikal bu yöntemle kolaylaştırılmış , tereke malların maddî nitelikleri ile mütalâa edilmesi durumunda doğabilecek sorun (örneğin *lex rei sitae*'ye göre, *aynî hak*, *lex fori*'ye göre miras nitelen-dirmesi gibi...) bertaraf edilmiş bulunmaktadır. Nitekim mallar maddî nitelikleri itibariyle ile ele alındığı sürece, Fransız hukuk nizamı yabancı ülkedeki taşınmazlara, hatta olayda olduğu gibi sadece tasarruf nisabının hesaplanmasında ele alınacak esas bahis konusu olmasına rağmen, yukarıda değindiğimiz *Le Van Chau* Kararında olduğu gibi, lâkayt kalmıştır¹². Hatta daha yeni bir kararında Fransız Yargıtay'ı aynı yöntemle bu sonucu teyit etmiştir: olay'da İspanya'daki taşınır, taşınmaz terekeye ilişkin mirasçıların taksim talebi hakkında, Fransız Yargıtay'ı yukarıda değindiğimiz (dn 5) Fransız Usul ve Medenî yasalarına dayanarak, İstinaf mahkemesini, mahalli hukuku nazara almadığı gerekçesi ile tenkit etmişse de, sonuç olarak, "yabancı ülkedeki taşınmazların; Fransız vatandaşlarına ait olsa da, Fransız mahkemelerinin yetkisi dışında kalacağına karar vermiştir¹³.

Buna karşın, gene doktrinde ifade edildiği gibi, malların değerlerinin intikalinde, mirasçının hakkı adeta hareketlenmekte, başka bir deyişle, burada bir alacak hakkı doğmakta, miras malları kimliklerini kaybederek, *değerleri* ile ele alınmak suretiyle tereke dahilinde, tabir caizse, *eritilmiş* bulunmaktadır¹⁴.

Bu açıklamalarımız sonucu olay'da Fransız uygulamasını ana hatlarıyla şöyle belirleyebiliriz: mirasa ilişkin milletlerarası özel hukuk ihtilâflarında ölenin terekesi, taşınır, taşınmaz mal ayırımından hareketle, taşınırlar miras bırakanın ikametgâhı, taşınmazlar ise buldukları yer yasasına tâbi kılınmaktadır. Fransız Yargıtay'ının bu son içtihadı ile, olayın içerdiği özel durum göz önünde tutularak, Fransa'da ikametgâhı bulunan bir yabancının (İtalyan vatandaşı), yabancı ülkedeki (Almanya'da) taşınmazlarının hak sahibi mirasçıya (ölenin dul eşi) intikalinin, taşınmazların ölümü müteakip satılmış olmaları nedeniyle, eşin hissesinin hesaplanmasında, bunların *değerleri* (valorisation) itibariyle nazara alınacağı kabul edilerek, taşınmazların bulunduğu ülke hukukunun (Alman Hukuku) yasalar çatışması

12 Bkz (dn 4).

13 7 Mart 2000 tarihli karar, Rev. Crit. 2000, sayfa 458-460.

14 ANCEL B., Rev. Crit., 2000, sayfa 403.

kuralının atıfta bulunduğu yabancı hukukun¹⁵ (ölenin millî hukuku –İtalyan hukuku), ölenin millî hukukuna olan göndermesi göz önünde tutularak, bu kişinin vatandaşlığının saptanması yolu ile çözümleneceği kabul edilmiştir. Nitekim olayda miras bırakanın uzun süreden beri Fransa’da ikametgâh sahibi olarak oturmakta olması, dolayısıyla onun Fransız vatandaşlığının gerçekleşmiş olup, olmadığı hususu ihtilâfa uygulanacak yetkili yasanın saptanmasında önem kazanmaktadır ve Yargıtay bu açıdan *Lex Fori’nin* (Fransız yasınının) uygulanmasına kuşkusuz olumlu bakmaktadır; hatta denebilir ki, Yüksek Mahkeme’nin Kararı’nda ilk defa bu kadar açık bir şekilde iki dereceli atfa yönelmesinin de, belirtilen nihaî uygulamayı gerçekleştirmek amacıyla, yeğlemiş olduğu düşünülebilir.

Her ne kadar atıf uygulaması Fransız doktrininde, başlangıç yıllarında “*fasit daire*” (kısır döngü –*cercle vicieux*) yaratması ya da sürekli göndermelere sebep olabileceği gibi, gerekçelerle rağbet görmemiş, ise de¹⁶ incelenen kararda görüldüğü gibi bu uygulamanın milletlerarası yetki ve uygulanacak yasa açısından, ihtilâfın çözümünde birliğin sağlanması gibi olumlu sonuçlara da yönlendirebileceği görülmektedir.

Vurgulanmakta yarar var; bu içtihat ile yabancı ülkedeki taşınmaz tereke hakkında Fransız mahkemelerinin yetkisizliğine dair ana kuralın esas itibariyle değişmiş olduğu sonucuna varılamamaktadır. Olaydaki miras ihtilâfında, miras bırakanın taşınmaz terekesindeki malların intikali davasında, özellikle üçüncü kişilere karşı hak iddiası ya da şüyuun izalesi veya taksim gibi hususlar bahis konusu olsaydı, ikametgâh yargıcının aynı genişletilmiş yetkiden yararlanabileceğinin söylenemeyeceği doktrinde vurgulanmıştır; zira yargıcın, sınır ötesi egemenliğini hâkim kılması, bu ülkelerdeki hukuk düzenlerindeki değişik uygulamalar nedeniyle, daima zorluklarla karşılaşabilecektir¹⁷.

15 İtalyan Devletler Hususî Hukuku yasası 1945, madde 19 (iade ve devam eden atıf); m.19 (birden çok vatandaşlık’ta *etkin* vatandaşlık hakkında)

16 BATIFFOL - L., (dn 7) sayfa 353 vd.

17 ANCEL B., Rev. Crit, 2000, sayfa 403.

II. Karardaki Önemli Hususlar

Milletlerarası Özel Hukukta, mirasa ilişkin ihtilâflar, Lex Fori açısından *yabancı unsur* içermesi durumunda, kuşkusuz mahkemenin milletlerarası yetkisinin yanında, ihtilâfın çözümünde uygulanacak yetkili hukuku ve gerektiğinde, bunun saptanmasındaki metodun belirlenmesini zorunlu kılmaktadır.

Yabancı ülkedeki taşınmazlara ilişkin bir miras davasında, yetki sadece iç hukuk yetki kuralları çerçevesinde çözümlenebileceği gibi milletlerarası yetkinin de bu kapsamda ayrıca öngörülmüş olması durumunda daha açık ve kesin veriden hareketle sonuca ulaşabilecektir.

Fransız hukukunda milletlerarası yetki açısından Fransız Usul Yasasının ilgili maddelerinden yararlanıldığı görülmektedir. Ancak genelde yabancı unsur içeren miras ihtilâflarında Fransız mahkemesinin yetkisine uygulanacak yetkili hukuk, açıklamalarımızda da belirttiğimiz gibi içtihat yolu ile saptanmaktadır.

Doğaldır ki milletlerarası ya da ikili sözleşmeler ve anlaşmalarla, mirasa ilişkin kabul edilen maddî normlar bu hukuk sisteminde de daima yerini almaktadır; bu konuda kuşkusuz "*Mirasa Uygulanacak Hukuka İlişkin La Haye Sözleşmesi*" milletlerarası miras ihtilâfları açısından yeknesak hukuk kurallarını öngörmesi itibariyle Fransız uygulamasında da sonuçlarını doğuracaktır¹⁸.

Yazıma son verirken kürsümüzün çok değerli ve çok titiz incelemeleri ve yorumları ile eserlerinde bilime büyük katkıda bulunmuş olan sayın ve sevgili Prof.Dr.Gülören Tekinalp'e ithaf edilen bu ARMAĞAN'a katkıda bulunmaktan duyduğum şeref ve mutluluğu ifade ederken inceleme konusu yaptığımız kararda ele alınan *atıf* uygulamasının, gene sayın Tekinalp'in girişim ve gayretleri ile oluşturulan yeni MÖHUK tasarısında (m.2/3), yaptığımız tartışmalar sonunda sınırlı bir uy-

¹⁸ Milletlerarası mirasa ilişkin La Haye Konferansı hakkında bkz. ATAMAN – FİGANMEŞE İ., NOMER'e Armağan, 2002, sayfa 66-69 ve özellikle (dn 60).Sözleşme metni için, Hague Conference on PIL, 15.9.2003, sayfa 12; ayrıca BATİFFOL -L.,(dn 10),sayfa 372-374. Fransız Medenî Kanununun 14. ve 15. maddelerindeki hükümlerin (millî kanunun uygulanması) sözleşmelerle bertaraf edilmesine ilişkin açıklamaları.

gulama ile yer almış olması¹⁹ kuşkusuz olumlu ya da olumsuz yönle-riyle doktrinde daima tartışılacak ve MÖH-UK'un bir uyum yasası ni-teliğinde mütalâa edilmesi yoluna gidildiğinde, Avrupa Birliği bünye-sindeki düzenlemelerin etkisi hissedilecektir.

Milletlerarası Özel Hukuk alanında Kürsümüzün değerli elemanları-na daima yeni atılımlar, etkin çalışmalar dilerken, bu kürsüde elli yılı aşkın süre yaşadığım unutulmaz anılarım, meslekdaşlarımla geçirdi-ğim huzurlu ortamı, ömrümün kalan kısmında daima hatırlayacağımı içtenlikle ifade etmek isterim.

Doç. Dr. Ali İzzet UYANIK ÇAVUŞOĞLU*

L. Genel Özet

İnsan genetiği, insanlardaki değişim ve kalıtımı incelemektedir. Genlerin insanlaşman ve post-insanlaşmada gelişmeler, hastalıklarla mücadelede ve korunmada önemde ve önemli imkanlar sunmaktadır. Bu amaçla genetik malzemenin insan değişimine etkisini kadar gelmiştir. İnsan genetiği ile ilgili olarak çıkarılmaya başlanılan proje ile insanları genetik olarak korumak mümkün olacaktır. Söz konusu proje, "OECD'nin genetik kaynakları koruma ve geliştirme için bugün geliştiriyor", "İnsan genleri korumayı planlıyor ancak Ayla ilk aşamada gündüzle ilgili düşünülebilir. Çünkü bu insanlık var oldukça önemini koruyacak ve sürdürülebilir bir bilimdir."

* Çag Üniversitesi Hukuk Fakültesi Davalar Özel Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, ayizzet@yuhoc.edu.tr

1. <http://www.sizmi.com.tr/konu/491/hayvanlar-ve-ada.html>

2. Dünya genetik bilgi için insan korumaya ilişkin uluslararası genetik direktif.

3. James Watson ve Francis Crick 1953 yılında DNA'nın çubuk-merdiven yapısını ortaya çıkardıklarında yarınca artık biyolojilerin en önemli konusudur. DNA'nın yapısı ve işlevi genetik biliminin temelini oluşturur. 1996 yılında başlatılan Genom Projesi, yarınca insanın tüm genetik yapısını ve bu yapıyı kullanarak hastalıkların önlenmesini amaçlamaktadır.

19 MÖH-UK tasarısı m.2/3: "Uygulanacak yabancı hukukun kanunlar ihtilâfi kurallarının başka bir hukuku yetkili kılması, sadece kişinin hukuku ve aile hukukuna ilişkin ihtilâflarda dikkate alınır ve bu yetkili kılınan hukukun maddî hukuk hükümleri uygulanır".